

PLANIFICAREA CARIEREI VIITORILOR SPECIALIȘTI ÎN MEDICINĂ

Elena Babără

(Conducător științific: Iu. Fornea)

Catedra Economie, management și psihopedagogie în medicină

Summary

The future medical specialists' career planification

The study of individually professional images which supposes analysis of internal and external images, is very important in planning of professional staff in medicine. The aim of professional development has become very complex both for employee and owner. All the employees need a satisfaction and performance during the work. In fact, management responsibility is to mate these two aspirations come true. Career is a dynamic frame where a human being fulfills his life completely and interprets a significance of diverse futures and personal qualities, actions and things that have occurred.

Rezumat

Studiul imaginii carierei individuale, ce presupune analiza imaginii interne și externe este foarte important în planificarea carierei viitorilor specialiști în medicină.

Sarcina dezvoltării carierei devine foarte complexă, atât din punctul de vedere al angajatului, cât și al proprietarului. Toți angajații doresc satisfacție și performanță în munca prestată și este, în principiu, sarcina managementului ca aceste două aspirații să devină realitate.

Cariera este cadrul dinamic în care o persoană își percepe viața, în întregime și interpretează semnificația diferitelor trăsături și calități personale, acțiuni și lucruri care i s-au întâmplat.

Actualitatea

Sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX marchează o etapă de reformulare a ideilor privind promovarea și cerințele privind competențele profesionale, instituind noi cercetări și direcții de dezvoltare în formarea specialiștilor din diverse domenii ale științelor psihosociale și pedagogice. Primele manifestări ale orientărilor „noi” în educația profesională au fost în special reprezentate de O. Decroly, Ed. Claparede, J. Dewey, A. Ferriere, R. Cousinet [apud., 4, p. 17]. Aceeași perioadă a fost determinată de schimbările economice, politice și tehnologice, ce au exercitat o influență deosebită asupra structurii și conținutului educației, instruirii și evoluției profesionale, direcționând aceste determinante spre necesitatea orientării profesionale obiective și reușite la nivel vocațional și profesional.

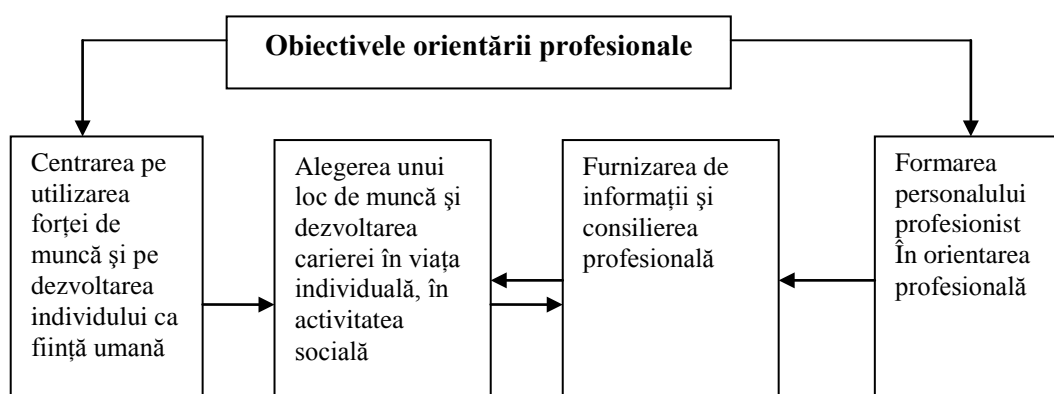

Figura 1. Evoluția profesională [1, apud., Donald Super].

În planificarea carierei orice specialist din medicină trebuie să țină cont de cerințele și expectanțele psihosociale și profesionale impuse de societatea modernă și de orientările carierei.

După Watts, conținutul educației pentru carieră este reprezentat de achiziționarea deprinderilor ce o va face pe persoană capabilă să ia decizii privind cariera sa într-o manieră mai valoroasă pentru sine, să poată să le utilizeze în practică, să fie capabilă să se autoevalueze și să constate la ce nivel se află acum și unde vrea să ajungă. Aceasta înseamnă, în opinia lui, să-i facă pe studenți sau alte categorii de persoane *conștienți* de:

- abilitățile, deprinderile, aptitudinile, valorile și interesele care o definesc și nevoia de a preciza, unde doresc să ajungă și ce vor să devină pe viitor;
- posibilitățile concrete existente pentru a atinge obiectivele pe care și le-au propus (cerințele, contraindicațiile sau satisfacțiile pe care le oferă atingerea acestor scopuri);
- deprinderile, care le sunt necesare pentru a lua, în mod independent, o decizie, cel puțin acceptabilă, cu privire la dezvoltarea personală pentru dezvoltarea reușită a carierei și pentru a o pune în aplicare cât mai optimal [2, apud., Jigău, M., p. 100].

Material și metode de cercetare

1. content-analiza surselor ce vizează managementul carierei;
2. observații și convorbiri cu specialiștii din domeniul vizat;
3. analiza și preluarea experiențelor specialiștilor de forță în domeniu.

Educația medicală continuă, denumită în continuare EMC, reprezintă totalitatea activităților planificate de pregătire teoretică și practică desfășurate de medici în vederea dobândirii sau îmbunătățirii nivelului de cunoștințe, abilitați și atitudini profesionale, în scopul creșterii calității actului medical și a nivelului de performanță în domeniul respectiv, în beneficiul asistenței medicale a pacientului.

În analiza acestui deziderat este extrem de important să formăm un stil profesional eficient viitorilor specialiști în medicină. De asemenea este necesar să ținem cont și de principiile de reformare a conținuturilor educației în școala superioară, printre care putem menționa:

1. *principiul echilibrului* – orice curriculum să asigure formarea armonioasă, echilibrată a personalității subiecților educației, în toate dimensiunile acesteia – fizică, psihică, morală;
2. *principiul reprezentativității* – orice construcție a conținuturilor educației trebuie să se raporteze, pe de o parte la ansamblul culturii și cunoașterii, cât și la diversele sale dimensiuni, unele în curs de desfășurare și consacrate;
3. *principiul compatibilității* – se referă la traducerea valorilor fundamentale în conținuturi adecvate, urmând axa valori-finalități-obiective-conținuturi ale educației;
4. *principiul eficienței* – se referă la modul în care conținuturile răspund exigențelor formulate de comunitate și expectanțelor acestea în ceea ce privește integrarea culturală și socială, pregătire pentru diferite domenii de activitate;
5. *principiul integrării* – solicită, pe de o parte, articularea conținuturilor curriculumului obligatoriu cu ariile curriculare corespunzătoare celorlalte etape din procesele de formare a subiecților educației, pe de altă parte, o articulare la fel de riguroasă a conținuturilor formale cu cele non-formale și informale;
6. *principiul interconexiunii* – se referă în mod special la procesul de organizare a conținuturilor și semnifică procesul de transferare a diferitelor tangențe dintre disciplinele din domeniul cunoașterii și al culturii în cel al educației;
7. *principiul flexibilității* – asigură posibilitatea de înnoire curentă a conținuturilor, prin practica inovatorie a formatorilor sau prin intervenția calificată în domeniu în legătură cu activitățile de re-formare sau reconstrucție periodică a conținuturilor unui sistem educativ ale unui anumit profil de formare sau, în interiorul unei organizări monodisciplinare ale unui domeniu de cunoaștere [1, apud., Antonesei, L., 1996].

Rezultate și discuții

Standardele europene actuale sunt foarte exigente în ceea ce privește pregătirea profesională reușită și calificată a specialiștilor diverselor domenii și în special cele legate de medicină. Standardele europene orientează conținuturile educației spre elaborarea unor programe

flexibile, eficiente și mobile, bazate pe *sistemul creditelor transferabile* (ECTS), ceea ce favorizează nu numai formarea inițială, ci și mobilitatea studenților și a profesorilor școlii superioare.

Un specialist cu studii superioare, indiferent de pregătirea de specialitate are nevoie de o serie de componente ce vor favoriza pregătirea specialiștilor în domeniul vizat. Diferențele profesionale sunt determinate de domeniul activității, de conținutul acesteia, și ele determină ansamblul de competențe pe care este necesar să le posede absolventul universitar, ținând cont de cele trei funcții de bază prioritare ale Învățământului Superior: funcția de cercetare, funcția de instruire (achiziționare a cunoștințelor și abilităților din domeniu dat), funcția de educație (formarea personalității cu un anumit nivel al culturii comportamentale, formarea sistemului de valori și atitudini), ce vizează:

1. *competența de cercetare*;
2. *competența gnoseologică* (dobândirea și acumularea informațiilor și cunoștințelor din domeniul concret);
3. *competența praxiologică* (realizare unor activități practice);
4. *competența prognostică* (aprecierea evoluției domeniului de activitate și proiectarea activității profesionale);
5. *competența managerială* (prevede stabilirea relațiilor, monitorizarea și dirijarea activităților profesionale, coordonarea tuturor factorilor implicați în procesul și activitatea profesională);
6. *competența comunicativă și de integrare socială* (necesită stabilirea contactului cu diferiți factori implicați în procesul de activitate profesională, rezolvarea situațiilor de conflict sau de problemă, optimizarea activității profesionale în general);
7. *competența de evaluare a rezultatelor activității* (presupune cunoașterea sau determinarea criteriilor de evaluare a activității profesionale, stabilirea performanțelor, luarea deciziilor în scopul ameliorării și eficientizării activității profesionale);
8. *competența de formare profesională continuă* (presupune formarea mecanismelor de acumulare eficientă continuă a cunoștințelor și abilităților necesare, în scopul satisfacerii necesităților de cunoaștere și formare, identificate pe măsura realizării activității) [apud., 4, p. 65-66].

Cercetătorul în domeniu Schein prezintă *cariera* ca fiind o serie de aptitudini și talente, necesități și motive, atitudini și valori ale individului, care îi ghidează, constrâng, stabilizează și integrează cariera. Printre acestea se enumără:

- competența tehnico-funcțională;
- competența managerială (analitică, interpersonală și emoțională);
- securitatea și stabilitatea;
- creativitatea;
- autonomia și independența.

Autorul consideră că este nevoie de examinarea dinamicii carierei pentru ca individul împreună cu organizația din care face parte să fie eficient, pledând pentru un sistem de dezvoltare și de planificare a resurselor umane.

Pentru dezvoltarea carierei personale trebuie să ne înțelegem pe noi și în același timp să înțelegem lumea în care viețuim. Întrebările la care trebuie să răspundem includ atât lumea internă, lumea externă, cât și Eu-l propriu al individului, care trebuie să-și găsească calea proprie în viață.

Imaginea internă s-ar putea clarifica răspunzând la o serie de întrebări fundamentale: „Cine i-a deciziile privitoare la cariera personală?”; „Ce ne mobilizează?”; „Cât suntem de eficienți?”; „Cât suntem de mulțumiți de noi înșine?”; „Ce talente avem?”; „Care sunt restricțiile de care trebuie să ținem cont? ; etc.

Imaginea externă poate fi interpretată pe baza răspunsului la întrebarea: „Am găsit o organizație, care să ni se potrivească?”.

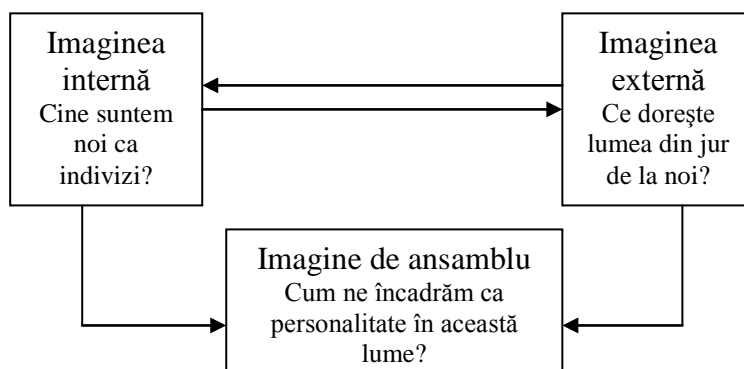

Figura 2. Imagini ale studiului carierei individuale.

Evaluarea pregătirii profesionale poate fi concepută și ca un proces prin care se măsoară următoarele aspecte:

- *reacția* sau *atitudinea* celor instruiți față de formele și calitatea programului de pregătire profesională;
- *cunoștințele* și *abilitățile* acumulate în procesul de pregătire profesională;
- *modificarea comportamentului* celor instruiți;
- *rezultatele* și *efectele* ce se obțin ca urmare a pregătirii.

Studiul acestor imagini duce la un număr semnificativ de căi de dezvoltare a carierei. În același timp sarcina dezvoltării carierei devine foarte complexă, atât din punctul de vedere al angajatului, cât și al proprietarului. Toți angajații doresc satisfacție și performanță în munca prestată și este, în principiu, sarcina managementului ca aceste două aspirații să devină realitate.

În limbajul curent noțiunea de carieră este clară și bine înțeleasă, însă conceptul este complex și nu dispunem de o definiție unanim acceptată. După unii autori, prin *carieră* se înțelege succesiunea de funcții, în ordinea crescătoare a prestigiului, prin care trece angajatul în mod consecvent, după o regulă previzibilă. După alți autori, *cariera* constă dintr-o succesiune de poziții într-o ierarhie, îmbinată cu funcțiile asociate.

Într-o accepțiune mai largă, *cariera este cadrul dinamic în care o persoană își percepe viața, în întregime și interpretează semnificația diferitelor trăsături și calități personale, acțiuni și lucruri care i s-au întâmplat.*

Mulți cercetători ce sunt preocupați de studiul carierei profesionale încearcă să facă o distincție clară între *cariera obiectivă* și cea *subiectivă*. Odată cu creșterea calificării și flexibilității personalului, se măresc și șansele de promovare sau de deplasare în interiorul sau în exteriorul organizației. Învățarea și dezvoltarea personală va influența atât cariera obiectivă, cât și perceperea personală, recompensele obținute ca urmare a muncii prestate, relația cu superiorii și rolul muncii în viața proprie, ceea ce reprezintă cariera subiectivă.

Concluzii

Planificarea și perspectivele de dezvoltare a carierei este important pentru înțelegerea mobilității personalului medical și trebuie cercetat la nivel individual, organizațional și psihosocial. Perspectivele individuale privind planificarea carierei viitorilor specialiști în medicină sunt foarte importante, pentru că aceste aspecte ne preocupă pe toți: „*Ce ne rezervă viitorul?*”; „*Cum suntem pregătiți să înțelegem și să anticipăm schimbările care vor interveni în viitor?*”; etc. Acestea sunt doar unele din întrebările semnificative ce trebuie să ne preocupe în dezvoltarea unei cariere de succes.

Bibliografie

1. Antonesei, L. *Paideia. Fundamentele culturale ale educației.* Editura Polirom, Iași, 1996, 126 p.

2. **Davitz, J. R., Ball S.** *Dezvoltarea carierei.* // Donald Super, Psihologia procesului educațional.
3. **Jigău, M.** *Consilierea carierei.* Editura „Sigma”, București, 2001, 366 p.
4. **Manolescu, A.** *Managementul resurselor umane.* Ediția a patra, Editura *Economică*, București, 2003, p. 321-375.
5. **Tănase, M.** *Modelul formării profesionale inițiale a profesorului de psihologie.* Teza de doctor în pedagogie. IȘE, Chișinău, 2007.

MODELELE SOCIALE ȘI VALORILE PERSONALITĂȚII STUDENȚILOR USMF “N. TESTEMIȚANU”

Elena Micineanu

(Conducător științific: Iuliana Fornea)

Catedra Economie, management și psihopedagogie în medicină

Summary

Social models and personality values of the students from the state university of medicine and pharmacy „N. Testemițanu”

The social methods deeply influence to the personality formation and quality image projection in European instruction and education.

The most important characteristic of the developed personality are the value orientations. They form the content part of personality orientation and adopt the base of its relations to the social reality (I. S. Con, 1967; B. G. Ananiev, 1968; Фрадкин Ф., 1971; M. Rokeach; V. A. Iadov, 1972, 1987; E.V. Șorohova, 1974, etc.)

If the individuality represents a complex reality of the person in descriptive way, the personality adding a value dimension. It is an universal phenomenon, although it is founded only in individual form.

Rezumat

Modelele sociale influențează profund formarea personalității reușite și proiectarea unei imagini de calitate în contextul instruirii și educației europene.

Una din cele mai importante caracteristici psihologice ale personalității dezvoltate – orientările valorice ale ei. Ele formează latura de conținut a orientării personalității și accentuează fundamentul atitudinilor ei față de realitatea socială (I. S. Con, 1967; B. G. Ananiev, 1968; Фрадкин Ф., 1971; M. Rokeach; V. A. Iadov, 1972, 1987; E.V. Șorohova, 1974, etc.)

Dacă individualitatea reprezintă realitatea complexă a individului considerat din punct de vedere descriptiv, personalitatea îi adaugă o dimensiune valorică (P. Popescu – Neveanu), ea este un fenomen universal, deși se găsește numai în formă individuală.

Actualitatea

Societatea influențează considerabil formarea personalității, deci în mare măsură personalitatea tânărul de azi este considerat de către psihologi și pedagogi personalitate socializată. În ce măsură personalitatea studenților de la USMF „N. Testemițanu” este influențată de modelele sociale sau de câmpul psiho-social general este o problemă ce necesită atenție deosebită și o analiză de conținut în profunzime.

Deasemenea este importantă aprecierea valorilor morale și social-culturale a studenților ce vor profesa pe viitor medicina. În acest context putem menționa creșterea semnificației idealului moral și eticii profesionale în reglarea diverselor tipuri de activitate profesională și în special cea medicală. Deaceia în scopul stabilizării sociale și echilibrului psiho-social este nevoie de valorificarea cunoștințelor etico-morale ale studențimii moderne.